

NOVICE

Osebnosti.

Duhovniške vesti. Umeščeni so bili vlč. gg.: Anton Oblak, provizor v Razboru pri Slovenjgradu, kot župnik istotam; Ivan Mak, kaplan v Dravogradu, kot župnik pri Sv. Petru na Kronske gori; Julij Vajda, župnik na Prihovi, kot župnik pri Sv. Križu na Slatini in Franc Ks. Meško, dekanjski in župnijski upravitelj v Selah pri Slovenjgradu, kot župnik istotam. — Postavljeni so bili č. gg.: Ivan Strnad, kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu, za provizorja istotam; Janez Medvešek, župnik in dekan v Vidmu, za soprovizorja v Brežicah; dr. Anton Trstenjak, kaplan v Ribnici na Pohorju, za spiritala v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru; Franc Petančič, semeniški duhovnik, za III. prefekta istotam; Jožef Kolarič, kaplan v Sladki gori, za provizorja istotam, in Ignacij Paluc, kaplan na Prihovi, kot provizor istotam. — Nastavljeni so bili: p. Jožef Lapuh, gvardijan kapucinskega samostana v Ptuj, kot kaplan na Hajdini; Alojz Sunčič, provizor pri Sv. Križu na Slatini, kot prvi kaplan istotam; Franc Orešnik, lavantinski duhovnik, tačas na dopustu radi nadaljevanja bogoslovnih študij na zavodu Institut Catholique v Parizu, v Négovo. — Dopust radi bolezni je dovoljen p. n. g. dr. Jožefu Somrek, profesorju pastoralnega bogoslovja v Mariboru.

Nesreče.

Ogenj. Posestniku Franciju na Jurjevi pri Ribnici na Kranjskem je ogenj uničil s senom založen skedenj, voze, slamoreznico, razno poljsko orodje ter spravljene letošnje poljske pridelke. Škoda znaša 30.000 Din, zavarovalnina komaj 10.000 Din.

Popolen učinek
dosežeš samo tedaj,
če raztopiš **Persil**
v mrzli vodi

Persil varuje perilo

Za namakanje perila vzemi Henko!

Požar uničil kozolec. Posestniku ter bivšemu županu Zagorcu v Orehovici na Dolenjskem je uničil ponočni ogenj kozolec dvojnik, ki je bil poln ajde in krme.

Smrt po nesreči. V Železnikih pri Škofji Loki je zagrabila transmisija v Egrovi elektrarni 62letnega pismonoša Franca Gojo. Goja se je sklonil preko jermenja, ki ga je zgrabilo za suknjo. Ker ni bilo nikogar, ki bi bil ustavil tok, je transmisija zasukala žrtev krog osi in ga je tresčila po zasukanju ob betonska tla, da je obležal pri priči mrtve. Goja zapuščal ženo in 4 deloma nepreskrbljene otroke.

Razne novice.

Organisti, pozor! Pred kratkim je naše Društvo organistov za mariborsko škofijo poslalo svojim članom položnice za poravnavo članarine, katero nekateri dolgujejo že več let. Člani se opozarjajo tem potom na sklep lanskega občnega zbora, da se bodo na letošnjem občnem zboru, ki se bo vršil meseca novembra, izključili vsi tisti, ki članarine vsaj delno ne poravnajo. Vsem organistom, ki niso člani Društva organistov, in tem, ki ne poravnajo naročnine, se na razna vprašanja in prošnje sploh ne bo odgovarjalo. Tudi pri od-

daji služb se bo društvo oziralo samo na člane. Toliko v vednost, da ne bode potem nepotrebnega tarnanja.

Razstava šolskih vrlov in štajerske kokoši za srez Celje se preloži na 27. do 30. t. m.

Zagonetna smrt. Pri Cerkljah v bližini Kranja so potegnili iz vode pri Kočevarjevem jezu na Zg. Brniku neznan moško truplo. Mrtvi je imel na glavi dve kot z nožem zasekani rani ter prazne žepe. Vsi zunanji znaki kažejo na zločin. V neznancu so kmalu ugotovili 59letnega vdovca Janeza Mačeka iz Praprotnice Polce. Pred tremi leti se je vrnil iz Amerike. Ni še dognano, ali je zašel v pijanem stanju v vodo, ali ga je pa kedo najprej ubil, izropal in ga šele nato vrnil v jez.

Smrt pri prehodu meje. Posestnik F. Birtič je hotel brez predpisanih papirjev prekoračiti našo in italijansko mejo, da bi obiskal na smrt bolno taščo. Kljub pozivu obmejne straže ni obstal in strel ga je pogodil smrtno.

Obžalovanja vredni slučaj.

Krvav obračun. V Ivanjskem vrhu pri Gornji Radgoni se je zopet odigralo vse obsodbe vredno krvavo dejanje. 27-letni kmečki fant Franc Kaučič iz Ivanjcev se je podal v družbi 19letnega Iva-

Avtomobilisti in nezgode.

Največ nezgodam so izpostavljeni avtomobilisti v drugem letu. To dejstvo si razlagajo na ta način, ker vozi avtomobilist prvo leto previdno. V drugem letu se je že povzpeli do večjega zaupanja vase, a mu še manjka zadostna izkušnja.

Sigurnost prstnih odtisov.

Tekom zadnjih 30 let se je ugotovitev osebnosti s pomočjo prstnih odtisov toliko izpopolnila, da so doleteli na ta način 400 tisoč oseb, ne da bi se bil urinil kak pogrešek.

Podaljšanje dolgotrajnega človeškega življenja.

V splošnem se je ži-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Dva lovca sta oddala strela. Po šotoru je skočila zverina visoko v zrak, coknila na tla, bolestno zarjula in po njej je bilo. Vestmani so se bližali previdno ustreljeni mački in dognali, da je zadeta na smrt.

Drugo jutro, ko so žival odrli, so videli, da je bila jaguarka. Nekdo jo je bil že obstrelil v prednji del prs. Kroglja je običala in rana se je grozno ognojila. Jaguarka bi bila itak kmalu poginila vsled posledic prvega zadetka. Nabrani gnoj je žival žgal, bila je vsled onemoglosti izstradana, plašila jo je nevihta, v skrajni sili in v neznosnih bolečinah se je zatekla pod najbližjo streho zunaj na travniku.

O redkem obisku jaguarke smo še dolgo razpravljali.

Naš odpočitek v naselbini Café med iskalcij dijamantov se je bližal koncu. Če smo hoteli doseči pred deževno dobo naš cilj — zlato dolino, smo morali na noge in naprej ob reki Rio das Garcas skozi pragozd ter dalje in dalje, kakor

13

je označil pot pri tamošnjih Indijancih premnili belokožec, ki je videl suho zlato na površju zemlje.

Po nasvetu domačinov smo zamenjali naše voze za mule in konje, ker z vozom skozi tajnosti braziljanskega pragozda še ni doslej najbrž nikdo poskusil.

Kakor ribje oko čistega jutra se je podala naša karavana na pot iz naselbine Café po stepi, preko vod in potokov do reke Rio das Garcas, kjer smo srečavali iskalce dijamantov. Prodirali smo navzdol ob reki, ki se vije pred izlivom v mogočen pritok veletoka Amaconas skozi pragozd. Pot je bila res težavna. Prav hvaležni smo bili domačinom za nasvet zamenjave okornih vozov z mulami ter konji. Prekoračili smo že toliko mest, kjer bi z vozom nikamor ne mogli. Tod gotovo še ni škripal nikdar kak voz, saj zarez od koles ni bilo videti nikjer. Zadnji ljudje, katere smo srečali, so bili posamezni iskalci dijamantov. Od teh smo zvedeli po tridnevem bolj počasnem romanju, da bomo kmalu v pragozdu in da je obsežen, da menda sploh ni iz njega izhoda. Po jasah pragozda bivajo več ali manj divja indijanska plemena, ki ne želijo nobenih stikov z belokožci.

Prerokovanja za pot iz ust zadnjih ljudi res niso bila razveseljiva, a smo le šli naprej in na-

na Gomzi iz Cogetincev na dom 25letnega Antona Rakuša na Ivanjski vrh. Fantje so imeli spore radi nezakonskega očetovstva in so obnovili prerekanje pri tokratnem posetu na Rakuševem domu. Med preprirom se je Rakuša toliko razjezil, da je odhitel v sobo. Medtem je ostal Franc Kaučič s svojo družbo zunaj pred hišo, oddaljen kakih 10 korakov, naslonjen ob svoje kolo. Ant. Rakuša je v sobi pograbil nabito lovsko dvocevko. Ustrelil je skozi okno. Sedaj pravi, da je to storil v nameri, da splaši in odpodi od hiše nepovabljenega gosta, ki ga je tako hudo razžalil. A strel je zadel Franca Kaučiča naravnost v glavo. Zaradi prestrelka lobanjske kosti so izstopili možgani. Kaučič se je takoj zgrudil in obležal mrtev, njegov spremljevalec Gomzi Ivan pa je bil ranjen od svinčene šibre nad levim očesom. O žalostnem dogodku je bilo nemudoma obveščeno orožništvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici, ki se je skupno z g. zdravnikom dr. Petrom Sokolovim podalo na kraj uboja. Zdravnik je mogel samo ugotoviti, da je pri Francu Kaučiču nastopila smrt takoj in bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman, med tem ko je nudil ranjenemu Gomziju prvo pomoč ter odredil njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. Truplo Franca Kaučiča je bilo prenešeno v mrtvašnico v Negovo, kjer je izvršila raztelesenje sodna komisija iz Gornje Radgone, Anton Rakuša pa je bil aretiran.

Uboj. Krog 8. ure zjutraj je prišel 21-letni Gabrijel Brusar iz Leskovca v Halozah k posestniku Ivanu Koledniku v Strmcu, občina Leskovec. Oba omenjena se nista nič kaj rada videla. In tako je prišlo tudi pri tokratnem srečanju vsled Brusarjeve vinjenosti do prepira. Kolednik, kakor sam trdi, je z vso naglico segel po puško in je oddal iz nje strel, ki je zadel Brusarja v prsa in ga usmrtil pri priči. Sodnija je odredila sodno raztelesenje ustreljenega, ki se je vršilo v mrtvašnici pri Sv. Andražu

v Halozah. Komisija je ugotovila, da je raztrgal strel Brusarju pljuča ter jetra. Aretirani Kolednik trdi, da je streljal v silobranu.

Poskus ropa pred sodniki. Mariborsko sodišče je obravnavalo 10. oktobra naslednji slučaj poskusnega ropa: V noči 3. oktobra 1933 je napadel 26letni delavec Anton Šuen iz Gabernika v gozdu Nežo Šegula, ki se je vračala iz Ptuj, in ji je skušal odvzeti denar. Napadena ženska je prepoznala napadalca, je pričela vpiti na pomoč in nasilnež je moral pobegniti brez plena. Šuen je bil obsojen na poldrugo leto ječe.

Brata med seboj. V Stožicah v občini Ježica na Kranjskem se je odigral dne 11. oktobra zvečer žalosten družinski dogodek. Šest odraslih otrok je večerjalo pri posestniku Jakobu Jernejcu. Pri večerji je vrgla ena od deklin v šali nekaj v brata Lojzeta, ki se je tako razljutil, da je pograbil nož in se pognal za sestro. Med brata in sestro je skočil brat Franc, ki je prestregel nož in mu je rezilo prerezalo glavno žilo. Z nožem zadeti je hitro izkrvavel. Ubijalca Lojzeta so zaprli in ga oddali v zapore v Ljubljano.

Prah in nesnaga sta največja škodljivca vsakega perila. V medsebojnem podpiranju razjedata nitke perila, ki v teku časa prične razpadati. **Zlatorogovo milo** pa s svojo obilno in gosto ter snežno belo peno očisti perilo vsake nesnage in ga s tem napravi trpežnim. Z **Zlatorogovim milom** oprano perilo je lepše kot novo. To ljudski glas dobro ve in pravi: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« To milo priporočamo tudi mi, saj je res dobro in tudi — domače! 847

Franc Jožefova grenčica urejuje redno odvajanje in je priporočljiva za duševne delavce in živčno slabe žene.

Zavese in drugo moderno pohištveno blago, kakor tudi izgotovljene madrace in odeje iz vate si preskrbite poceni v Trgovskem domu Stermecki, Celje. Pišite po ilustrirani cenik.

Misijonski koledar 1935. Letnik XVI. je izšel v Grobljah pri Domžalah. Cena 10 Din. —

Misijonski koledar ima prednosti vseh dosedanjih in jih celo prekaša. Naslovna slika je štiribarvna. Notranjost krasi 90 slik in vinjet. Vsaka stran audi očem novo lepoto in zanimivost. Vsebina je poučna, a obenem mikavna in zabavna. Deloma je opremljena z zemljepisnimi. **Naroča se v Misijonski tiskarni Domžale-Groblje.**

Pričela se je sezona plesov in plesnih vaj. Za iste si preskrbite za plesne toalete Črepe de chine po Din 34. — v Trgovskem domu Stermecki, Celje. Zahtevajte vzorce in cenik.

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnaška knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupite razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din. Čisti dobilek gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Nova knjiga za duhovnike in voditelje Marijinih družb. Srečko Gregorec, Per Mariam ad Jesum. 45 Din. Knjiga obsega do 60 govorov o Marijini družbi in za Marijino družbo. Govori so v celoti nakazani, da ni treba ničesar drugega, kako samo to v roke vzeti. Gospode duhovnike vabimo, da si knjigo čim prej naročijo potom Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Slovenska Krajina.

IZ SIBIRIJE.

Letos se je pri bralcih »Slovenskega gospodarja« razvilo veliko zanimanje za Prekmurje. Pa jim radi postrežemo s čistimi opisi naših zadev. Še pred 30 leti je starostni luteranski župnik Berke v Goriških Križevcih kazal na ljuto-

prej ob reki, ki nam je bila edini kašipot, od katere se nismo smeli ločiti že radi pitne vode ne.

Po moji glavi se je premetavalo križ-kraž, kar sem čital ter čul o čarobnih tajnostih pragozda. Hrepenel sem s polno dušo, da vidim in se prepričam na lastne oči, ali hrani ter čuva neizmerni obseg drevja ter rastlinstva tolikanj povdarjene zanimivosti, lepote, skrivnosti ter nevarnosti. Pred zavalovanjem reke v temo in tajinstvenost pragozda smo taborili in prenočili. Zjutraj na vsežgodaj se je spustila naša karavana v svetišče popolne negotovosti in mogoče celo žalostnega pogina!

Obrežni pragozd ob obeh straneh reke je bil še nedotaknjen in ga je lažje prekorati, kakor že enkrat posekano hosto. Nikoli ne bom pozabil na skrivnostno svečanost te goščave. Jaz, ki sem zrasel v evropskih mestih, nikoli nisem mogel niti sanjati o tako visokih drevesih in mogočnih deblih. Kakor krasni stebri so se ponosno dvigala visoko nad našimi glavami. Oko je komaj segalo tja gor, kjer so se spletale njih veje v visoke oboke ter je vstvarjalo zelenje neprodorno senčnato streho, skozi katero je le tu in tam prodiral zlat solnčni žarek, ki je spuščal ozko, trepetajočo, bleščečo sled v veličastno temo.

Umolknili smo in postali resni, med tem ko smo neslišno jezdili po mehki, debeli preprogi iz

trhlih rastlin. Če bi bil potoval sam, ne bi bil znal za imena teh gozdnih orjakov, a moji tovariši so mi kazali cedre, velika bombaževa drevesa, rdeč les in vse ostale nebrojne rastline, s katerimi je postal ta del sveta za človeški rod poglavitni dobavitelj vseh rastlinskih sirovin. Živo pobarvane orhideje in čudno slikovite plezalke so se vzpenjale po temnih deblih, in tam, kjer je padal slučajno bežni solnčni žarek na razkošne temnoplave cvete slaka, se mi je zdelo, da doživljam uresničene sanje o pravljicni deželi. Sleherno, temi sovražno življenje hrepeni v teh neizmerno razsežnih gozdovih po luči ter se bojuje za njo. Vsaka, tudi najmanjša rastlina, se zvija in vzpenja proti zeleni površini ter se mora mukoma oprijemati močnejših in večjih bratov. Plezalke so tu izredno bohotne in velike. Tudi rastline, ki ne spadajo drugod med ovijalke, se tu naučijo rešiti se muke teme, in tako lahko vidimo, kako se ovijajo okoli cedrovih debel navadna kopriva, jasmin ter celo jactarapalma, da bi se povzpeli do vrha drevesa. Nobenega živalstva ni bilo opaziti med temi veličastno izpeljanimi oboki, ki so se nam odkrivali med potjo. Neprestano brenčanje visoko nad našimi glavami je pričalo, da biva tam v solnčni luči pisana množica opic in kač, ptic in lenivcev, ki so morali začudeno gledati naše pritli-

vljena doba pri človeku precej dvignila. Novorojeni deček lahko računam, da bo doživel 56 let, deklica pa 60 let. Pred 50 leti sta bili zgorajni številki še 42, oziroma 45 let.

Nekoč in danes.

Prva nemška lokomotiva se je imenovala »orel«. Številke za železniške stroje so upeljali mnogo pozneje. Prvi stroj orol je imel 10 konjskih sil, kakor današnji mali avto. Današnje velike lokomotive za brzovlake imajo — 2000 konjskih sil, njih brzina znaša v Nemčiji 100 km na uro in vlečejo za seboj 600 ton tovara. Tak orjaški parni stroj je dolg 23 m.

merske in kapelske gorice, govoreč: glejte, ljudje, tje bodo enkrat vsi naši slovenski kraji spadali. In ljudje mu niso ugovarjali in zgodilo se je tako. Gospodar si je kupil sosedovo hišo z gruntom, pa se mu je ta pridobitev tako dopadla, da jo je hodil po dvakrat na dan gledat. Slovenija si je pridobila Prekmurje in ga hodi rada ogledovat. Od daleč in od Ljutomera do zadnje postaje Hodoša, koliko ljudi se je vozilo, da vidijo naselbine svojih starih sester in bratov. Lepi kraji, so govorili, kakor da bi se peljali od Maribora do Št. Ilje itd. In v teh lepih krajih, pri teh dobrih ljudeh in pri njihovih zadovoljivih premoženjskih okoliščinah se je pred nekimi leti vnelo kreganje o Sibiriji. No, prišli so k nam s Preka tudi neki mladi ljudje, ki so mislili, da bo tukaj kar huja - haja in ves napredni rep, pa so naleteli na pametno ter mirno ljudstvo in njegovo trezno življenje. V razočaranju so se neki razpisali v naprednem časopisju, da je Prekmurje — Sibirija. Malenkost. Ako bi rekli Makedonija, bi mi pa že zamerili. Ne, ne! Prekmurje ni Sibirija, kakor ni Bela Krajina in ni Suha Krajina.

Mi imamo vsaj desetkrat več gozdov, kakor jih je med Dravo in Muro, pa smo hranili svoje gozdove in so nam vozili stavbeni les še pred 20 leti. Štajerci in nas hvalili. V primursko Prekmurje so štajerski očaki hodili kupovat konje z v prosleke vžitimi stotaki. Od Grada so si Štajerci spravljali celena drevesca, katera še zdaj dajejo žlahtni sad po ščavniških dolih. K nam na Goričko so še pred 30 leti od tam prihajali redovi vozov po naše slive. In ko naši kupci pridejo po vino na Štajer, jim tam ponudijo meso, toda tudi hitro vprašajo, ako imate s seboj vaš dobri prekmurski kruh. Vi mladi, zato ne imejte Prekmurja za Sibirijo, vi stari pa iz neumnosti mladih ne delajte kozlov. — No, pa le Sibirija! Pa vam naj bo Sibirija! Naš človek je glede kulture in civilizacije med prvimi v

kraljevini. Tega našega naroda pa živi zadaj, to je severno od Murske Sobotice, 25 tisoč. Vsi ti prekmurski Goričanci bi se radi posluževali železniške vožnje, pa se je radi nove uvedbe voznega reda ne morejo. Od Kotoribe, Dol. Lendave in Gornje Radgone vozijo vlaki tako, da si en dan tja in nazaj iz Maribora, kjer imaš časa 8 ur za opravke. Za to se je nekdo pobrigal. Naš Hodoš pa je tudi na meji in ima skoro iste kilometre. Pa kako je z njim in 25 tisočimi ljudmi? V Murski Soboti nas ustavijo. Naj si kdo pogleda naš vozni red. Z jutranjim vlakom opraviš le v Murski Soboti, s popoldanjim si v Mariboru ob pol 10 ponoči. Ako prideš v jutro iz Maribora, čakaš v Soboti 6 ur, prideš zvečer iz Maribora, čakaš — Soboti celo noč do štirih v jutro. In to mi, ki nas je 25 tisoč s tolikimi uradi, s pogranično četo, s tolikimi pridelki in s toliko živino naj tiho prenašamo? Naš človek se naj vozi iz Beltincev v Puconce šest ur, ko ima peš kraj železnice tri ure?! Enako naj bo: Kotoriba, Dolnja Lendava, Gornja Radgona in Hodoš! — Vi ga. »domačini« in prišleki, to je Sibirija!

Novi list. V Dolnji Lendavi je začel izhajati novi list »Ljudska pravica«. Izdajatelj in urednik je pisatelj Mihael Kranjec. List izhaja začasno dvatedensko. Uredništvo je v Lendavi.

Rakičan. Pri nas so začeli zidati poslopje za kmetijsko šolo. Vse naše kmete to zelo veseli, da bodo lahko pošiljali v to šolo svoje sinove.

Grensoveci. Griža še vedno razsaja. Umrla sta zopet dve ženski iz Gornje Bistrice. — V četrtek dne 11. oktobra smo videli pri nas še več lastavic, kar se je vsem zdelo čudno, kajti tako pozno lastavice navadno več ni pri nas.

Gederovci. Pri nas je umrla daleč naokrog znani gostilničar in posestnik Franc Štivan.

Gornja Bistrica. Dne 10. oktobra je bila pokopana Katarina Balažič-Copotova v Odrau. Pokojnica je umrla od epidemije griže. Bila je vredna mati, poznata po celi okolici in od vseh spoštovana, polna kristjanske ljubezni in vedno odprtih rok. Ni bilo reveža, katere-

mu ne bi podarila kos kruha z največjo ljubeznijo je otirala ubogim solze, vedno pripravljena vsakemu pomagati. Duri njene hiše so bile vedno odprte, srce polno sočutja, imalo je mesta za vsakega ubogega in reveža. Pri njenem pogrebu je padlo mnogo solz, ubogi in reveži so zgubili svojo mater in jo zdaj obkokujejo. Blagi in dobri materi bodi milostiv večni Sodnik

Boj kletvi!

Preklinjanje spada med tiste grde in obsodbe vredne razvade, ki zavzemajo vedno širše kroge ter se vedno globlje zajedajo v naše ljudstvo. Je to greh, ki ga prepoveduje druga božja zapoved. Kolne tisti, kdor sebi ali drugim stvarjem z besedami želi kaj hudega. To se velikokrat dogaja z zlorabo svetih ali tudi hudobnih imen. Ako se to godi z besedami, ki Boga sramotijo, je to bojkletje.

Kletev ni nikomur v čast, ne posamezniku, ne narodu. Čim več posameznikov je vdanih temu grehu, tem bolj se more govoriti o narodni pregrehi. Kakor kreposti poedincev koristijo skupnosti, tako jo strast in greh posameznikov ponižuje. So gotovi narodi, ki so radi preklinjanja v krogu drugih narodov na slabem glasu. Naša dolžnost je, da preprečimo, da pride naš narod ob svoj dober sloves.

Kako potrebna je borba zoper preklinjanje in kako naj se vrši, dokazuje katoliška župnija Veliko Trojstvo blizu Belovara (na Hrvaškem). Pred nekoliko tedni je bila v tej župniji ustanovljena Vojska Srca Jezusovega zoper preklinjanje. Tej borbeni četi je pristopilo doslej že mnogo članov, ki so razvili veliko dejavnost proti tej pregrehi, ki preti postati narodna sramota.

Pisemenost angleških kraljev.

Znana slika predstavlja anglešk. kralja Ivana, kako podpisuje leta 1215 izdano listino, ki je ostala podlaga za razvoj angleškega prava. Kralj Ivan je v najboljšem slučaju napravil na listino tri križe, ker prvi angleški kralj, ki je bil pismen, je bil Richard II. (1377 — 1399), od katerega je ohranjen lastnoročni podpis na listini iz leta 1386, ki je shranjena v državnem arhivu v Londonu.

Hitrostni rekord brzo-vlaka.

Ekspresni vlak na progi Denver — Čikago je dosegel prednedavnim hitrostni rekord. Vozil je z brz-

kave postave v neizmerni senčnati globini. Ob solnčnem zahodu in vzhodu se je razlegalo kričanje opičjih čred, hreščeče so se oglašali papagaji, med tem ko se je slišalo ob vročih dnevni urah kakor šumenje oddaljenega morja samo glasno brenčanje mrčesa; sicer pa ni bilo opaziti nobenega gibanja med veličastnimi, velikan-skimi debli, ki so se počasi izgubljala v temni daljavi okrog nas.

Največji in najlepši utis je napravil name naravnost čarobni cvet orhidej, katerega smo tolikokrat srečali in vsak je bil drugačen, lepši ter še bolj očarujoče učinkujoč. Ker sem izražal na glas toliko začudenje pri srečanju z orhidejami, mi je rekel naš vodja Davis Graham, da ni nič kaj posebnega, če jaz žarim občudovanja pri pogledu na orhideje, ki so napravile najmo-gočnejši utis celo na kralja Salomona. Prepričan sem bil, da me hoče dobri gospod potegniti, ko vlačil v zvezo svetopisemskega kralja Salomona z južnoameriško orhidejo. Prosil sem ga, naj mi pove kaj o orhidejah, o katerih mi je bilo znano samo ime in to, da cvetejo po pragozdovih ter džunglah kot zajedavke na drugih drevesih. Gospod Graham se je odzval moji prošnji ter razgrnil pred menoj v obširni razlagi vse, kar mu je bilo znanega o tem bajnem cvetu.

Pribevedoval je nekako takole:

»Ko se je pripravljala kraljica iz Sabe, da poseti kralja Salomona, se je domislila, da zlato za tako modrega vladarja nikakor ni primerno darilo. No stotine nasvetov glede obdarovanja je bilo predloženih od okolice kraljice, a nobeden ji ni bil po godu. Slednjič ji je svetovala priprosta dekla orhideje. Kraljica se je oklenila tega nasveta. Pustila je izkopati drevesa, na katerih so rasle orhideje in je peljala seboj kar celo drevje. Njena karavana je zgledala kakor potujoči gozd. Kralj Salomon je duhal nepopisno prijetni vonj orhidej in občudoval barvo, ki je rahla in vendar tako bogata, da je bil modri kralj kar očaran od rajskega cvetja orhidej.

Privlačnost orhidej je preživela večtisočletno dobo. Dragoceno kamenje iz Salomonovih časov je zakopano po grobnicah že davno pozabljenih kraljev, kras orhidej živi še danes.

Cela premoženja izdajajo za orhideje. Eden cvet stane 30 Din ali pa tudi 20.000 Din, kako redek je pač. Iskalci orhidej žrtvujejo celo življenje, da izsledijo le en sam cvet, ki predstavlja posebno redkost. Nabiralci orhidej po džunglah: Južne Amerike, po otokih pod Indijo po Sumatri, Borneo in na Madagaskarju ob Južni Afriki doživijo mnogo več, nego lovci na slone, leve, tigre in gorile.

ta. Na pobudo nekoliko občinskih svetnikov, ki so člani te vojske, je bil na seji občinskega sveta 25. sept. 1934 soglasno sprejet sklep za pobijanje kletve. Občinski svet (36 članov) jednoglasno zahteva, da se morajo porabiti vsa sredstva, da se prepreči preklinjanje, zlasti še bogokletje. Občinska uprava je na javnih mestih: uradih, oglasnih deskah in občinskih zgradbah dala obesiti tablice z napisi: »Kleti je najstrožje zabranjeno«, »Kletev je naša narodna sramota!«, »Samo surovež preklinja!«

To je lep zgled, ki naj bi ga druge občine posnemale. Ako ne bomo začeli z vso energijo boj zoper ostudno in surovo preklinjanje, bo med ljudstvom rastla ta grešna razvada in z njo narodna sramota. Treba je samo po ulicah in cestah poslušati negodne fantine, ali celo pravcate mlekozobneže, da spoznamo, kakšne kroge je že zavzela kletev in skrunitev božjega imena. Opozarjamo tudi prosvetne, osobito mladinske organizacije, da se pridružijo križarski vojni zoper preklinjanje!

*

Vurberg. Katoliško prosvetno društvo na Vurbergu je imelo svoj 28. letni občni zbor. Spregovoril je predsednik društva o pomenu katoliške prosvete, ki jo skuša evropsko svobodomiselnost omajati, in kako novodoba civilizacija prinaša plitvenje duš. Nato je podal svoje poročilo in z veseljem povdaril, da se je članstvo društva v pretečenem letu dvignilo ter izrazil željo, da bi se rast članstva vzdigovala naprej. Za njim so podali prav točna poročila ostali funkcionarji in sledila je volitev novega odbora, ki se je v mestih tajnika, blagajnika, podpredsednika in pri nekaterih odbornikih spremenil. Drugo je ostalo pri starem. Tako smo zopet začeli novo leto društvene življenja in prosvetnega delovanja, leto novega upanja na boljše prosvetni razmah. Pozivlja se že sedaj mladina, da bi pridno segla v zimski dobi po lepih knjigah v društveni knjižnici, saj se je zopet pomnožila za nekaj imenitnih romanov. Tekmujte, katerih čitateljev bo imela več naša društvena knjižnica.

in kdo bo več knjig prečital, fantje ali dekleta! Takšna tekma je za mladino kaj vredna! Naznanja se tudi, da si je društvo lansko leto ustanovilo svoj društveni praznik, ki se obhaja na praznik Kristusa Kralja na zadnjo nedeljo oktobra. Člani in prijatelji društva se torej pozivljajo k praznovanju tega društvenega praznika že danes. Praznovanje bo obsegalo cerkveno in izven-cerkveno proslavo. Ne pozabite torej!

Ljutomer. Odbor Ljudske čitalnice sporoča, da se bo predstava »Mlinarjevega Janeza«, ki bi se morala vršiti preteklo nedeljo, pa se radi splošne žalosti v državi ni vršila, gotovo vršila v nedeljo dne 28. t. m., popoldne ob pol štirih v Katoliškem domu. Za takrat vsi povabljeni!

Smiklavž pri Slovenjgradcu. Dne 27. sept. se je tukaj prigodila velika nesreča. Istega dne je s konji vozil v tuk. župnišču kot hlapec zaposleni Franc Vošner od župnišča po dolgem klanecu na spodaj v ravnini ležeče polje

Francoski zunanji minister Barthou.

po poljske pridelke. Pri tem je prišel pod voz in je dobil take hude poškodbe na glavi, da je istim po osemindnevem zelo hudem bolehanju podlegel. Pokojnik je bil zelo priden posej, skozi 11 let je zvesto služil g. župniku. Bil je jako veren, ker je pogostokrat prejemal sv. zakramente. Rad je mnogo čital in se zelo zanimal za dogodke v javnosti. Bil je ob obilni udeležbi ljudstva na rožnovensko nedeljo pokopan. Naj počiva v miru! Iskrena zahvala dobrim faranom, ki so pokojnika v njegovi hudi boleznini pogostokrat obiskali, so za njega molili, za obilno udeležbo pri pogrebu, za darovane številne vence in cerkvenimi pevcem za gniljivi žalostinki na domu in ob grobu. — Dne 7. t. m. se je tukaj poročil g. Leopold Vengust, strojevodja državne železnice v Velenju, z gđc. Treziko Lunka, prodajalko pri tukajšnjemu trgovcu g. Deberšek. Bilo prav srečno!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Potihnilo je veselo petje po naših hribi, umolknilo bodo klopotci, trgatev po naših goricah je minila. Vinogradnik je spravil žlahtni sok v shrambo. Sv. Mihael letos ni našel mnogo grozdja več v vinogradih. Priderek je bil pod srednjo mero, kjer pa je bila še toča, pa naravnost malenkosten. Kakovost vina pa bo izvrstna, saj so imeli mošči 20 do 22 let še več stopenj sladkorja. Ume, peronospora in plesen niso letos posebno nastopale, pač pa je in tam klestila toča. Dež koncem avgusta je povzročil gnilobo, razni mrčes, ki je pil že sladko grozdje: vse to je povzročilo, da so vinogradniki zvečine predčasno potrgali grozdje, sicer bi bil pridelek še manjši. Sadja je še bilo po boljših legah precej, a kaj, prej ni bilo izvoznice, sedaj pa ni kupcev.

Sv. Urban nad Mariborom. Lepo je tu gori posebno v jesenskem času, ko zavživamo jasna razgleda po Slovenskih goricah tja gori proti Gradcu in tja doli do Prekmurja. Imamo pa tu gori tudi krasno prenovljeno cerkev in okoli nje lepo urejeno pokopališče. Zato ni čuda, da nas dan za dnem obiskujejo izletniki iz Maribora in tudi drugih krajev. Pa tudi marsikateri naših rajnih so si to lepo višino izbrali za svoj zadnji počitek do veselega vstajenja sodnega dne. Pred leti smo tukaj priredili zadnji dom blagi materi in vzorni že-

Orhidej je na tisoče in tisoče vrst. Med izredne posebnosti prištevajo cvetje, ki sliči malim ptičem in metuljem z razprostrtimi peruti.

O južnoameriškem nabiralcu orhidej pripovedujejo: Nastopilo je deževje. Približal se je čas, ko bi naj odpotoval, a še ni našel dragocene in redkega orhidejnega cveta. Indijanec mu je prinesel zbirko takih 100 komadov. Med temi je bila tudi orhideja, kakoršne še ni bil videl. Vzel jo je v roko, da bi jo natančneje ogledal radi izredne lepote. V mračni svetlobi ki je prodirala skozi goščo ovijalk, so se svetlikale barve cveta, kakor bi bile žive. Imel je pred seboj najlepšo orhidejo, kar jih je kedaj videl. Naenkrat se je pričelo na listju cveta nekaj gibati. Nabiralec je vrgel čudno gibajočo se stvar proč in skočil na stran. Kar je obdržal v roki, sploh ni bila orhideja, ampak ena najbolj strupenih kač.

Najbolj čudovita lastnost orhideje je ta, da zna natančno prevzeti obliko drugih rastlin ter živali. To spreminjanje cveta ni ničesar drugega nego naravna samoobramba.

Vsaka džungla po Mehiki, Panami, Ekvadorju, Braziliji, Orinoku in Madagaskarju je že zahtevala smrtno žrtve iz vrst strastnih nabiralcev orhidej. Iskalci tega tolikanj redkega cveta imenujejo z največjim spoštovanjem imena pionirjev, onih mož, ki so se odrekli po cela leta civili-

zaciji, gledali neprestanim nevarnostim v oči, da bi odkrili nove, še nepoznane vrste orhidej. Iskanje orhidej je vedno združeno z naravnimi nevarnostmi kakor: sovražni domačini, mrzlca, divje zveri, strupene žuželke ter kače. Orhideje rastejo in cvetijo največkrat na vrhu visokih dreves. Kolikokrat nastane za iskalca vprašanje: Ali naj spleza na drevo v pragozdu, kjer je sigurno gnezdišče kač? Ako se ne more polastiti cveta s pomočjo lasa, mora drevo podreti z orhidejami in kačami vred, kakor je to storila kraljica iz Sabe.

Anglež Hamlin je iskal orhideje po otoku Madagaskarju. Zadel je pri tem poslu na posebno težkočo. V pokrajini Moyambassa na omenjenem otoku je vztrajal ondotni kralj na tem, da se mora zvezati Anglež, če hoče ostati tamkaj, s kraljevo rodbino. Hamlin je prevzel čast poglavarja in se je podvrgel obredu, ki je predpisan za sklep krvnega sorodstva s kraljem. Kralj je poslal na lov za orhidejami svojega svaka, zapretil pa je Angležu, ako se bo svaku kaj pripetilo, bo nosil on odgovornost. Istočasno je opozoril kralj krvnega brata na jaguarje, ki prežijo po džunglah in so na Madagaskarju posebno krvoločni. Svarilo ni bilo zastoj. Jaguar je mežikal s kraljevim svakom ter si ga je privoščil s kožo in z lasmi vred. Kralj je zvedel o smrtni

no 125 km na uro in je prevozil celotno razdaljo v 13 urah.

— —

Vremenska poročila pošilja dnevno 75 pokrajin in 1000 ladij. Na podlagi teh obvestil izdelujejo strokovnjaki vremenske karte.

— —

Najbolj svetla zvezda na nebesnem oboku nosi ime po njenem odkritelju Doradus. Njena luč je 300tisočkrat močnejša nego je luč našega solnca. Če bi bila zvezda Doradus namesto solnca, bi se dvignila vročina na zemlji na 7000 stopinj C in bi se zemlja razkrojila v kratkem času v žareči oblak.

— —

ni kamniškega cerkvenega ključarja Matičiča iz Šobra, koncem letošnjega septembra pa smo tik nje položili njeno hčerko Antonijo. Bila je žena posestnika Šori Janeza v Rošpahu ali nekdanjem Murgrabnu. Kakor je bila nekdanj vzor dobrega otroka in že od mladih let vnet Marijina družbenka, tako je bila tudi v zakonu vseskozi pridna gospodinja in dobra žena ter nad vse skrbna mati svoje velike družine. Posebno jo je dičila izredna vdanost v voljo božjo in pa občudovanja vredna potrpežljivost prave tretjerredniške hčerke svetega Frančiška. V svojem 42. letu je izdahnula in žalujočemu možu v oskrbo zapustila še štiri nedoletne otroke. Ker smo jo poznali in spoštovali, smo jo v velikem številu spremili na zadnji poti in se je bomo še pogosto spominjali v svojih molitvah.

Radinski vrh. (Grozovit umor.) V Radinskem vrhu, pošta Slatina-Radinci, je stanovala že več let sama na svojem posestvu Marija Nedog. Njen mož stanuje nekje v Avstriji. Ker si je ta ženska v zadnjem času prihranila nekaj denarja, jo je najbrž radi tega zadela tako strašna smrt. Sosedje je že od 3. t. m. niso nikjer videli; ker pa je ta ženska bolj za sebe živela in samotarila, se sosedje niso za to zmenili. Še dne 4. t. m. je ni bilo nikjer. Dne 5. t. m. pa je šla soseda tja; vrata je našla odprta, ena svinja je hodila zunaj. Na klice se ni oglašil nikdo. V zli slutnji je šla po moža. Ko je ta opazil v hiši pred pragom mlako krvi, je šel po drugega soseda. Stopila sta v hišo, videla mlako krvi in vse razmetano. Ko sta potem še opazila krvave madeže pred vhodom tja do studenca, je eden šel po orožnike. Ko je orožnik prišel, je takoj ugotovil, da se je tu nekaj zgodilo, ker je bil studenec ves okrvavljen. Neki mož se je proti nagradi spustil notri; kar je privlekel na dan, je vse navzoče navdalo z grozo. Videli so dotično žensko mrtvo, nago in z razbito glavo. Vsi ljudje so se zgrozili nad tem. Popoldne je prišla sodna komisija, preiskovalni sodnik g. dr. Milan Gorup, in si na licu mesta vse ogledala. Nato je zaukazala truplo prepeljati v mrtvašnico, kjer se je izvršilo raztelesenje. Dognalo se je to-le: Lobanjo je imela zdrobljeno na 15 kosov, najbrž učinek sekire, potem zabodljaj na podbradku in na spodnji

ustnici, najbrž delo noža, in zlomljeno levico, posledica padca v vodnjak. Smrt je nastopila takoj po prvem udarcu po glavi, ker so bili možgani močno poškodovani. Zločinec jo je po umoru vrget v 18 m globok vodnjak. Da bi moglo našli kako sled za zločincem, so dne 8. t. m. izpraznili vodnjak, pa vse zaman. Pravega sledu se ni. Želja prebivalstva je, da se zločinec čimprej najde!

Štrigova. Dosedanja stara cesta, ki drži iz Štrigove v Ljutomer skozi Jalšovec, Gibino, Razkrižje, Veščico, Stročjovas, je okrog 17 km dolga, dočim bo nova cesta, ki bo držala od Banfja, Veščico, skozi Stročjovas v Ljutomer, le 8 km dolga. Graditi so jo začeli dne 16. majnika. Stara cesta se vije v velikem ovinku po dolini od Razkrižja pod dolgim hrbtom griča, odnosno vrha Banfja, dočim grade novo v serpentinah ter bo držala po drugi dolini pod Veščico, mimo Razkrižja proti Stročjovasi. Novi cesti lahko pripisujemo poseben namen, ker bo nas zvezala Medžimurce s Prlekij. Če so Slovenci količkaj ekspanzivni in z nami sporazumni, ter če je prlekški dialekt vsaj malo nalezljiv, bomo postali priključeni Medžimurci kaj kmalu čistokrvni Prleki, saj bomo imeli tako lepo zvezo z metropolo Prlekije z Ljutomerom. Zdaj je na cesti zaposlenih okrog 70 mož. Zgradili so že 150 km ceste, namreč pripravili so teren za fundiranje cestišča. Na ravnam je cesta široka 5 m, na ovinkih pa 7. Gradnja je precej težavna, ker so tla povsod mehka in ni nikjer trdnega materiala. Nasipni material in kamenje za fundament dobivajo iz bližnje Mure, namreč gramoz. Cesto grade iz sredstev bednostnega fonda, največji del pa prispeva Ljutomerski sreski cestni odbor. Gradnja je proračunana na 1.200.000 Din. Gradbeno vodstvo ima banovina ter bo cesta banovinska II. reda. Delali bodo še prihodnje leto in če pojde vse po sreči, bo cesta dograjena prihodnje leto do zime.

Črešnjevce pri Slov. Bistrici. Žalostno so zapeli dne 7. oktobra zvonovi in nam oznanjali smrt komaj 22letne Marijine družbenice Hajšek Francke. Dolgo se je borila proti neizprosnim jetiki, ko je pa uvidela, da ni več pomoči, se je pa popolnoma udala v voljo božjo. Vsi smo jo poznali kot pridno in pošteno dekle, vestno v izpolnjevanju svojih dolžnosti kakor

Slovenci!

Uradi, občine, šole in posamezniki!

Slovenski umetnik Božidar Jakac je letos poletni na Bledu napravil portret Nj. Vel. kralja Petra II. Ta slika je izredno ugajala tudi pokojnemu vladarju Aleksandru I. V vse urade, občine, šole in naše domove naj pride ta slika, posebno še zaradi tega, ker gre polovica čistega dobička v smislu dogovora z Nj. Vel. kraljico Marijo v umetniški fond za nenačrtovane slovenske upodabljalne umetnike.

Cena slikam je: format razglednice (v originalni barvi) 4 Din, format razglednice v fotobarvi 2 Din; format 29—42 cm lastnoročno signirana 120 Din.

Naročila za slike sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU IN PTUJU.

se spodobi za otroka Marijinega. Od hiše žalosti na pokopališče jo je spremljalo lepo število belo oblečenih deklet, njenih sovrstnic, pa tudi drugih. Ob odprtem grobu se je pa z lepimi besedami od nje poslovil gospod župnik, voditelj Marijine družbe. Draga Francka, tvoje telo zdaj počiva v hladni zemlji, tvoja duša se pa raduje pri nebeški materi Mariji!

Vransko. Prelepa in ganljiva je bila slovesnost, ki smo jo praznovali dne 16. septembra na Vranskem. Več dni so pridno peli židarska kladiva svojo enolično pesem na kraju zunaj trga, kjer puščajo ob priliki pogreb svojih mrtvece čakajoč duhovnika vsi oni, ki žive raztreseni po manjših vaseh pod znano črto. Sredi največjega dela so vztrajno vozili naši dobri kmetje kamenje in opeko na kup, dokler ni končno zrastle na onem mestu krasna kapelica. Ono nedeljo blagoslovil to kapelico s kipom Žalostne Matere božje, ki je delo akad. slikarja Ivana Cesarja iz Mozirja, domači župnik vlč. g. dr. Mörtl ob asistenci čč. gg.: tuk. rojaka spiritala Antona Karo in domaćega kaplana Fr. Bohanca. Po vzvišeni pridigi g. spiritala se je razvila dolga procesija na oni kraj, kjer

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

nesreči. Zapovedal je, da se mora radi nje pokoriti Hamlin. Dal mu je na izbiro: Hoče li, da ga namažejo z oljem in sežgejo na grmadi, ali pa mora prevzeti celo družino od zverj povzitega svaka? Anglež se je odločil za prevzem družine.

Fostermann, nemški nabiralec orhidej, je odkril nad 40 vrst. Nekega večera se je nahajal v goščavi v Siamu v Indiji. Pred zatonom solnca je še gledal skozi daljnogled in je izsledil krasno orhidejo visoko na drevesu. Bal se je, da bi ne mogel dognati drugo jutro pravega debela. Razdelil je celo družbo na dva dela. Eden od spremeljevalcev se je podal naprej, da bi poiskal taborišče. Fostermann je ostal pri drevesu. Naenkrat mu je udaril na uho pretresljiv krik. On in njegovi ljudje so brželi na pomoč. Odkrili so sled tigra in ničesar drugega. Tovariš je zginil. Drugo jutro so prodrli globokeje v pragozd. Tamkaj so našli preostanke tovariša, katerega je bil zagrabil tiger, raztrgal ter požrl. Smrtni žrtvi je poskrbel Fostermann za vedni spomin na ta način, da je imenoval nesrečni cvet »tigrovo orhidejo«.

Ni čudno, če so orhideje med tigri in divjimi glavarji v ceni tako visoko. A tudi tedaj, ako je kedo katero odkril in jo spravil srečno do pristanišča, je prepeljava cveta iz pragozda po morju brezplodna. Od 27.000 iz Južne Amerike na

ladje naloženih orhidej sta prestali prevoz v Evropo samo dve. Od pošiljke v Nemčijo, ki je obsegala 1000 redkih vrst s Filipinskega in Bonin otočja so vse ovenele.

Vzemimo slučaj, da prestopi katera prevoz po morju in pride v evropski cvetličnjak, ne cveče pod umetno ustvarjenimi pogoji.

Med takim ter sličnim razlaganjem, pojasnjevanjem in pripovedovanjem smo se porivali že dva dni naprej skozi pragozd ob reki, ne da bi bili srečali kako večjo žival na zemlji, ali odkrili kako sled o človeku. In vendar so nam razlagali domačini v naselbini Café in zadnji iskanci dijamantov ob reki Rio das Garcas, da se nahajajo ne predaleč v tej skrivnostni samotni ljudje. Tretji dan našega pohoda skozi pragozdne tajne se je razlegalo po zraku neko čudno, oddaljeno, svečano in enakomerno votlo pritrkovanje, ki se je večkrat pričelo in zopet poleglo tekom dopoldneva. Jezdili in stopali smo eden za drugim, ko smo šli prvič ta ropot. Naši gonjači so obstali z obrazi, spačenimi od groze, ter jeli nepremično in molče prisluškovati, kot da bi se bili spremenili v bronaste kipe.

»Kaj je to?« sem vprašal.

Dalja.